

Wizyta studyjna przedstawicieli Ministerstwa Środowiska w austriackim Ministerstwie Nauki, Badań i Gospodarki dotycząca austriackich rozwiązań w zakresie polityki surowcowej i ochrony złóż

Spotkanie odbyło się 4 września br. w Wiedniu w siedzibie Ministerstwa Nauki, Badań i Gospodarki. Ze strony polskiej wzięli w nim udział: minister Sławomir Brodziński – główny geolog kraju, Andrzej Przybycin – zastępca dyrektora Państwowego Instytutu Geologicznego, Krzysztof Kowalik – radca ministra w Departamencie Nadzoru Geologicznego MŚ, stronę austriacką reprezentowali: Christian Schoenbauer – wiceminister nadzorujący pion Energia i Górnictwo, Robert Holnsteiner – dyrektor odpowiedzialny za politykę surowcową, prof. Leopold Weber – były dyrektor w Ministerstwie Nauki, Badań i Gospodarki odpowiedzialny za politykę surowcową

Spotkanie rozpoczęło się od prezentacji wiceministra Ch. Schoenbauera nt. górnictwa w Austrii. Najistotniejszą z punktu widzenia systemowego, informacją jest fakt, że kwestie związane z poszukiwaniem, rozpoznawaniem, wydobywaniem surowców mineralnych oraz późniejszym cyklem surowcowym (oprócz kwestii odpadów), a także surowcowe R&D są w gestii jednego ministerstwa. Z tego punktu widzenia łatwiej jest prowadzić całościową politykę surowcową i koordynować działania państwa w tym zakresie.

Co ważne, austriacka polityka surowcowa jest pisana z punktu widzenia popytowego (tzn. jak państwo może ułatwić działalność wydobywczą tych kopalni, które będą potrzebne rodzimemu przemysłowi). W Niemczech, w których gospodarka/przemysł nastawiona głównie na eksport, polityka surowcowa stanowi *safeguarding instrument* – ma za zadanie przede wszystkim zabezpieczyć dostęp do surowców dla przemysłu (również surowców importowanych).

Druga prezentacja dyr. R. Holnsteina dotyczyła „Austrian Minerals Plan” – dokumentu mającego zapewnić niezakłóconą podaż surowców dla rodzimego, austriackiego przemysłu.

Przy okazji nowelizacji Ustawy o surowcach mineralnych w 2001 r. austriacki parlament wystąpił do Ministra Spraw Gospodarczych i Pracy z wnioskiem o opracowanie „Austriackiego Planu Zasobów Mineralnych”, w którym udokumentowane zostałyby złoża potrzebnych surowców mineralnych, w celu zabezpieczenia dostaw. Plan ten ma stanowić podstawę przyszłej działalności wydobywczej.

Przedstawiona prezentacja pokazywała metody, które pozwoliły na obiektywne zidentyfikowanie miejsc występowania surowców mineralnych zasługujących na ochronę. Specjalnie w tym celu opracowano metody oceny dla poszczególnych grup surowców (materiałów budowlanych, przemysłowych surowców mineralnych i rud metali).

Zgodnie z definicją określoną w Austriackim Planie Zasobów Mineralnych, obszarami występowania surowców mineralnych zasługującymi na ochronę są obszary ich występowania, które nie są sprzeczne z obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego lub taka sprzeczność jest niewielka. Są one zgodne z możliwym do odtworzenia procesem planowania surowców mineralnych, którego celem jest uniknięcie konfliktów na tle ich wydobycia.

Obszary występowania surowców były systematycznie identyfikowane na podstawie dokładnych badań, dokumentacji i oceny wszystkich znanych miejsc występowania surowców mineralnych. Metody oceny opracowano specjalnie na potrzeby każdej z kategorii surowców mineralnych, tj. piasku i żwiru, skał zwięzłych, gliny, rud metali, przemysłowych surowców mineralnych i węgla.

Zgodnie z Konstytucją Federalną Austrii planowanie regionalne leży w gestii krajów związkowych, w rezultacie każdy (jest ich dziewięć) posiada oddzielne przepisy dotyczące tych kwestii. W momencie rozpoczęcia prac nie we wszystkich z nich wyraźnie zapisano obowiązek ochrony zasobów mineralnych.

Obecnie organy ds. planowania regionalnego krajów związkowych są w trakcie wdrażania wyników Austriackiego Planu Zasobów Mineralnych. Rząd federalny zapewnia krajom związkowym specjalistyczne wsparcie w toku realizacji tego skomplikowanego zadania.

Wdrożenie zamierzenia jest procesem długotrwałym. Projekt został szeroko uzgodniony, również z przedstawicielami przemysłu oraz implementowany w 3 na 9 krajów związkowych. Plany regionalne i gminne są wiążące w Austrii. Nie istnieje tam instytucja studium.

Plan nie przewiduje specjalnej procedury odszkodowawczej dla właścicieli gruntów. Właściciel gruntu pod którym znajduje się chronione złożo ma prawo do odszkodowania od przedsiębiorcy, który to złożo eksploatuje.

Krzysztof Kowalik